

MILLIY TIKLANISH

38 (99) 2010 йил 22 сентябрь, чоршанба

Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партиясининг ижтимоий-сиёсий газетаси

2008 йил 30 октябрдан чиқа бошлаган
www.milliytiklanish.uz

Бахшичилик санъати

Тарих сахнида қорақалпоқ халқи қачон пайдо бўлган бўлса, унинг оғзаки ижоди ҳам ўша даврларда шаклланиб, ўзида халқимизнинг ўтмишдаги ҳаётини ҳамда миллатнинг руҳини акс эттирган. Бу бой мерос эса бахши ҳамда жировлар ижоди орқали бугунги кунимизгача етиб келган.

3-бет

Улуғбек юлдузлари

Музей экспозициясида Мирзо Улуғбек ҳаёти билан боғлиқ маълумотлар компьютерга жойлаштирилди. Расадхона ҳудудида ўрнатилган замонавий чироклар мажмуани тунда ҳам нурга тўлдириб, жозибасини янада оширади. Янги музей экспозицияси замон талаблари асосида Ўзбекистон Фанлар академияси, Маданият ва спорт ишлари вазирлиги ҳамда Бадий академия томонидан яратилди.

6-бет

Фарбий Нил вирусининг хавфи

Маълумотларга кўра, бугунги кунда фарбий Нил вирусига чалинганлар сони тобора кўпайиб бормоқда. Мазкур касалликдан, айниқса, Россия, Греция, Туркия, Марокаш ва Жазоир аҳолиси кўпроқ азият чекаётир. Юқумли касаллик бошқа ҳудудларга тарқалиб кетмаслиги учун ушбу минтақаларда юқори малакали мутахассис-у шифокорлар фаолият олиб боришмоқда, тарғибот ишлари кучайтирилган.

7-бет

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримовнинг БМТ саммити мингйиллик ривожланиш мақсадларига бағишланган ялпи мажлисидаги нутқи

Мухтарам раис жаноблари!
Ҳурматли дўстлар!

Жаҳоннинг турли нуқталарида ҳамон давом этаётган урушлар ва қарама-қаршиликлар, сақланиб қолаётган давлатларро, миллатлараро ва динлараро зиддиятлар, Мингйиллик ривожланиш декларациясида таъкидланганидек, қашшоқлик, очлик, оналар ва болалар ўлими, эпидемиялар ва инсониятнинг бошқа муаммоларига қарши кураш борасидаги энг жиддий тўсиқлар бўлиб қолимоқда. Ушбу ҳақиқатнинг тасдиғини 30 йилдан буён ҳарбий ҳаракатлар давом этаётган жафоқаш Афғонистон мисолида кўришимиз мумкин. Бугун афғон муаммосини ҳарбий йўл билан ҳал этиб бўлмаслиги янада аён бўлмоқда, коалиция кучларининг Афғонистонда тинчлик ўрнатиш бўйича танлаган стратегияси эса кутилган натижаларни бермапти. Муттасил давом этаётган уруш Афғонистон халқининг аҳолини тобора оғирлаштирмоқда ва муаммонини ҳал этишни янада қийинлаштирмоқда.

Ҳозирги вазиятда Афғонистонда тинчлик ва барқарорликка эришишнинг муқобил йўллари топиш гоёта муҳим аҳамият касб этади. Ушбу йўллардан бири, бизнинг фикримизча, Ўзбекистон томонидан 2008 йилда тақлиф этилган БМТ шафеълигида 6+3 мулоқот гуруҳини ташкил қилиш муҳим роль ўйнаган бўлур эди. Ташаббусимизнинг мазмун-моҳияти шундан иборатки, афғонистонликлар ўз мамлакати муаммоларини ўз манфаатларидан келиб чиққан ҳолда, Афғонистонда урушнинг тугаши

ва унинг барқарор келажагидан манфаатдор мамлакатлар кўмағида ўзлари ҳал этишлари даркор.

Улар сирасига авваломбор, тинчлик ўрнатиш миссиясига дахлдор АҚШ, НАТО, Россия, шунингдек, Афғонистон билан бевосита қўшни мамлакатларни киритиш зарур. 6+3 мулоқот гуруҳининг энг муҳим мақсади – бир-бирига қарши курашаётган томонларга Афғонистонда ҳарбий ҳаракатларни тўхтатиш дастурини тақлиф этиш, мамлакатни пароканда қилаётган асосий муаммо ва зиддиятлар бўйича ўзаро мурося асосидаги ечимларни топиш, хавфсизликни таъминлаш ҳамда барча томонларнинг манфаатларини ҳисобга олган ҳолда зарур қафолатларни беришдан иборат.

Бу борада ушбу Дастурда иқтисодий ёрдам кўрсатиш, ижтимоий, инфратузилма ва гуманитар лойиҳаларни амалга ошириш, аҳоли бандлиги муаммоларини, қашшоқлик, ҳуқуқсизликка қарши кураш бўйича энг долзарб вазифаларни ҳал этишга алоҳида эътибор берилиши лозим. Афғонистон халқи амал қиладиган кўп асрлик анъаналар, урф-одатлар, ислом динининг қадриятлари тўлиқ ҳурмат қилиниши зарур.

Шуни таъкидламоқчиманки, бундай мақсадларга эришиш учун ҳозирча Афғонистонда турган тинчликпарвар коалиция кучлари ёрдам бериши мумкин. 2010 йилнинг июнида Қирғизистонда рўй берган фожиали воқеалар Марказий Осиё минтақасидаги вазиятни издан чиқаришга жиддий хавф солмоқда. Шу йилнинг апрелида обрў-эътиборини йўқотган пре-

зидент ҳокимиятининг ағдарилиши, юзага келган кескинлик ва қарама-қаршиликлар, шунингдек, мамлакатда қонуний ҳокимиятнинг заифлиги Қирғизистон жанубида миллатлараро қонли ва шафқатсиз воқеалар юзага келишига сабаб бўлди. Бунинг натижасида юзлаб бегуноҳ одамлар қурбон бўлди, минглаб тинч аҳоли жабр кўрди.

Қирғизларнинг ўзи ҳам, республика жанубида яшаётган кўп сонли ўзбеклар ҳам учинчи кучлар томонидан пухта ўйланган ва уюштирилган акциянинг қурбонига айланди, дейиш учун бугун барча асосларимиз бор.

Узоқни кўзлаб амалга оширилган бу акциядан мақсад мамлакатда нафақат тартибсизлик ва парокандаликни юзага келтириш, балки Ўзбекистонни ушбу ваҳшиёна хунрезликка тортиш, пировард натижада, миллатлараро қарама-қаршиликни икки қўшни мамлакат – Қирғизистон ҳамда Ўзбекистон ўртасидаги давлатлараро қарама-қаршиликка айлантиришдан иборат эди.

Ўта мураккаб ва ўт олиб кетиш хавфи бўлган мазкур вазиятда қабиҳ ният билан ташкил этилган воқеаларнинг ривожланишига йўл қўймаслик биз учун ниҳоятда оғир муаммога айланди. Ўз ҳудудимизда юз мингдан ортиқ қочқинлар, болалар, хотин-қизлар, қарияларни қабул қилиш, уларни жойлаштириш ва барча зарур нарсалар билан таъминлаш жуда катта куч, меҳнат ва ресурсларни талаб қилди. Айни пайтда ўта шафқатсиз зўравонликнинг авж олишига йўл қўймаслик, чегара ҳудудида осийишталикни сақлаш, фавқ-

улудда оқибатларга олиб келиши мумкин бўлган қахру қазабни жиловлаш, экстремизмнинг шиддатли тус олишининг олдини олиш зарур эди.

Фақат ақл-идрок, оддий ҳақиқатни, яъни ушбу заминда кўп асрлар давомида ўзбеклар ва қирғизлар ёнма-ён яшаб келгани ва бундан буён ҳам уларнинг фарзандлари ҳамда авлодлари кўп асрлар мобайнида бирга яшашини теран англаш бизга ва халқимизга мазкур фожиянинг Марказий Осиёда қарама-қаршиликларнинг янги, кенг кўламли ўчоғига айланиб кетишининг олдини олишда муҳим омил бўлди.

Албатта, бугун Қирғизистон инсонпарварлик ёрдамига, қўшнилари ҳамда жаҳон ҳамжамиятининг кўмағига муҳтож. Бирок, 11-14 июнь кунлари Қирғизистон жанубида содир этилган талон-тароҷлар, хунрезлик ва зўравонликлар бўйича муस्ताқил халқаро текширув ўтказиш, ушбу қонли ваҳшийликларнинг барча буюртмачилари, ташкилотчилари ва ижрочиларини жиноий жавобгарликка тортиш янада муҳим вазифа ҳисобланади.

Ишончим комилки, таҳминларга асосланган ҳар қандай фикрлар ва бир ёклама ёндашувларни истисно қилувчи ҳолис ва муस्ताқил халқаро текширувларни ўз вақтида ўтказиш, халқаро ҳамжамиятнинг бу борадаги қатъий принципиал позицияси Қирғизистон жанубида қирғизлар ҳамда кам сонли ўзбекларнинг муросяга келиши ва тотувлигини таъминлаш учун йўл очиб бериши мумкин.

2-бет

Ҳамкорлик масалалари муҳокама қилинди

НЬЮ-ЙОРК, 20 сентябрь.
ЎзА махсус мухбири Анвар БОБОЕВ хабар қилади.

БМТ Бош Ассамблеясининг Мингйиллик ривожланиш мақсадлари бўйича олий даражадаги ялпи мажлисида қатнашиш учун Нью-Йоркка келган Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов АҚШнинг «General Motors» корпорацияси раисининг ўринбосари Томас Стивенсни қабул қилди.

Мамлакатимиз раҳбари Ўзбекистонда автомобилсозлик саноати жадал ривожланаётган соҳалардан бири эканини таъкидлаб, бунда «General Motors» билан ҳамкорлик муҳим ўрин тутишини, бугунги учрашув ўзаро алоқаларга оид масалалар юзасидан фикр алмашиш учун қулай имконият эканини таъкидлади.

Дарҳақиқат, «General Motors» мамлакатимиз автомобилсозлик саноатига кириб келганидан кейин ўтган қисқа даврда Асакадаги заводда бир неча янги русумдаги автомобиллар ишлаб чиқарила бошлади. Илгари унинг конвейерларидан Damas, Matiz ва Nexia чиққан бўлса, эндиликда улар қаторига Lacetti, Captiva, Epica ва Tascima русумли автомобиллар қўшилди. Жорий йилнинг август ойидан эса Spark русумли янги автомобиль ишлаб чиқарилмоқда. Завод йилга 50 минг дон шундай автомобиль ишлаб чиқариш қувватига эга. Уларнинг салкам ярмини экспорт қилиш мўлжалланмоқда.

«General Motors» билан ҳамкорлик қўшма лойиҳалар ишлаб чиқиш ва амалга ошириш ҳамда янги замонавий автомобиллар ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш билан бирга, ишлаб чиқаришни маҳаллийлаштириш, экспорт ҳажмини ошириш ва жуғрофиясини кенгайтириш, савдо стратегиясини такомиллаштириш, маркетинг тадқиқотлари ўтказишни ҳам қамраб олади. Шу тарихда Ўзбекистон автосаноати «General Motors»нинг глобал тармоғидаги муҳим бўғинга айланиб, автомобилсоз давлатлар қаторидаги ўрнини мустаҳкамламоқда. «General Motors» билан ҳамкорлик хориждан Ўзбекистон автомобилсозлик саноатидаги янги лойиҳалар, хусусан, маҳаллийлаштиришга оид дастурлар учун сармоя жалб этишда ҳам муҳим аҳамият касб этмоқда.

2-бет

ИФТИХОР

...Ҳар қайси халқ ёки миллатнинг маънавиятини унинг тарихи, ўзига хос урф-одат ва анъаналари, ҳаётий қадриятларидан айри ҳолда тасаввур этиб бўлмайди. Бу борада, табиийки, маънавий мерос, маданий бойликлар, кўҳна тарихий ёдгорликлар энг муҳим омиллардан бири бўлиб хизмат қилади.

Ислам КАРИМОВ

БУЮК МЕРОС ВА ЁШЛАР

Ҳазрат Навоий таваллудининг 550 йиллиги мамлакатимизда катта шодиёналар билан нишонлангани ҳеч ҳам эсимдан чиқмайди. Улуғ мутафаккир тўйи шарафига пойтахтимизда миллий бог барпо этилиб, унинг тўрида шоирнинг маҳобатли ҳайкали қад ростлагани бизда миллий меросга муносабат кескин ўзгарганининг ёрқин бир далолати эди.

Уша кунлар ҳали-ҳануз хотирамда жонланса, юракда ўзгача бир ҳаяжон, гурур жўш уради. Чунки бу тантана Ватанимиз мустақилликка эришган дастлабки кунларда бўлган эди. Истиклолнинг ўтган ўн тўққиз йили мобайнида яна кўплаб шундай шодиёналарга гувоҳ бўлдик.

4-бет

ЎЗЛИК

Миллат тарихи

ёхуд Ўзбекистон тарихи Давлат музейида бир кун

5-бет

БУГУН

Мустақиллик йилларида бутун мамлакатимиз, хусусан Самарқандда Президентимиз раҳнамолигида шаҳар ободончилиги, буюк аждодларимиз меросини ўрганиш ва тадқиқ этиш, муқаддас қадимзо ва тарихий обидаларни таъмирлаш, асраб-авайлаш борасида асрларга татигулик ишлар амалга оширилди.

Улуғбек юлдузлари мангу порлагай

Жумладан, 1994 йилда Мирзо Улуғбек таваллудининг 600 йиллиги муносабати билан Самарқанд шаҳридаги Улуғбек обсерваторияси ва мадрасаси ҳудуди қайта таъмирланди. Шаҳардаги асосий кўчалардан бирига, шунингдек, Самарқанд архитектура ва қурилиш институтига Мирзо Улуғбек номи берилди. Буюк фалакитшунос олим таваллудининг 615 йиллиги муносабати билан 2009 йил бутун дунёда Халқаро астрономия

йили деб эълон қилинди. Жорий йилнинг март ойида Президентимизнинг ташаббуси ва тавсиялари асосида Мирзо Улуғбек расадхонаси ҳудудида яна кенг кўламли қурилиш ва бунёдкорлик ишлари бошланди. Музейнинг эски, қўримсиз биноси ўрнида махсус лойиҳа асосида расадхонанинг қадимий қурилишини эслатадиган иншоот қуришга киришилди.

6-бет

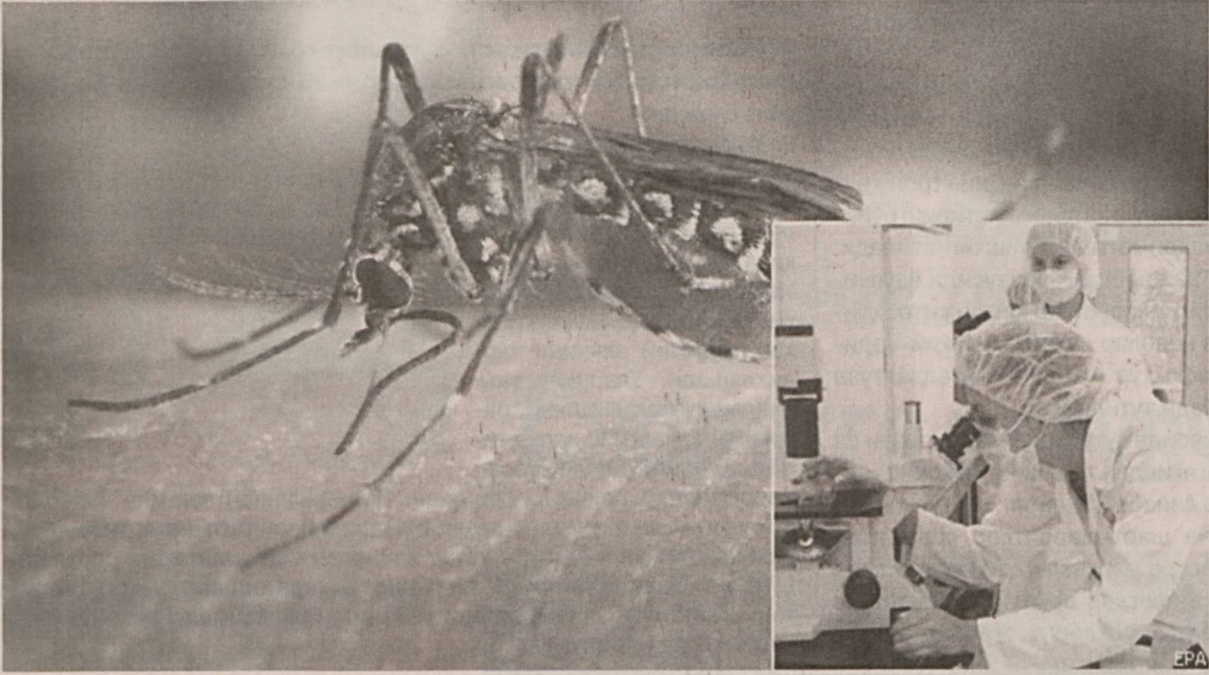
ХАЛҚАРО ҲАЁТ

БИЗНИНГ ШАРҲ

Жаҳон соғликни сақлаш ташкилоти тарқатган маълумотларга кўра, бугунги кунда фарбий Нил вирусига чалинганлар сони тобора кўпайиб бормоқда. Мазкур касалликдан, айниқса, Россия, Греция, Туркия, Марокаш ва Жазоир аҳолиси кўпроқ азият чекаётди. Юқумли касаллик бошқа хуудларга тарқалиб кетмаслиги учун ушбу минтақаларда юқори малакали мутахассис-у шифокорлар фаолият олиб боришмоқда, тарғибот ишлари кучайтирилган.

Фарбий Нил вирусининг хавфи

иссиқ ўлкалардан тортиб совуқ минтақаларгача таъсир этмоқда

Шарофиддин Тўлаганов

Ер денгизи мамлакатларида (Исроил, Миср), Франциянинг Урта Ер денгизи соҳиллари, ҳатто Индонезия ва Ҳиндистон, сўнгги вақтларда эса АҚШда ҳам кузатилаётгани айтилмоқда. Хусусан, Миссисипи дарёси куйи оқимидаги ботқоқликлардан ташқари, мамлакат шимолий-ғарбида ҳам Фарбий Нил вирусига кўзга ташланмоқда. Шимолий Америкада вирус паррандалар, жумладан Америка қарғаси томонидан юқиши ўз исботини топди. Маълумотларга кўра, касаллик 1970-80 йилларда Украина ва Беларус хуудларида ҳам рўйхатга олинган. Белоруснинг Гомель вилоятига учиб келган қушларда 1985 йил мазкур вирус қайд қилинди. 1996-1998 йилларда Руминия, Чехия, Словакия, Италияда, 1999 йилда эса АҚШда пайдо бўлди. Бу хасталикнинг табиий ўчоқлари жандубий Европа минтақаларида, шунингдек Арманистон, Озарбайжон, Молдова, Украина ҳамда Россиянинг Волга дарёсининг соҳилларида борлиги айтилмоқда. Европанинг яна бир йирик давлати саналмиш Италияда бу касаллик илк бор 1998 йилда Тоскани минтақасида қайд этилган. Шундан сўнг кўрилган чоратadbирлар натижада касаллик ортга чекинди. Бироқ 2008 йилда мамлакатнинг По дарёси соҳилларидаги Ломбардия, Эмилиа-Романья ва Венто мин- гингек Марокаш ва Жазоирда ҳам кузатишмоқда. Волгоград минтақавий бошқармаси ходимлари олти кишининг Фарбий Нил вирусига чалиниб, ҳалок бўлгани ҳақидаги маълумотни тарқатишди. Авваллари россиялик шифокорлар бу турдаги касаллик ҳақида етарлича маълумотга эга эмасди. Айни пайтда улар иссиқ минтақаларда тарқаладиган бу касаллик совуқ хуудларга қандай келиб қолгани ҳақида бош қотиришмоқда. Айни дамда касаллик Африка ва Осиё китъаларида ҳам кузатишмоқда. Вируснинг Урта

РАНГИН ДУНЁ

Бугунги кунда бўйи уч метрга етадиган дарозлар деярли учрамайди. Аммо, қадимда баҳайбат инсонлар жуда кўп бўлган. Бу ҳақда дунё халқлари орасида ҳам турли ривоятлар афсоналар юради.

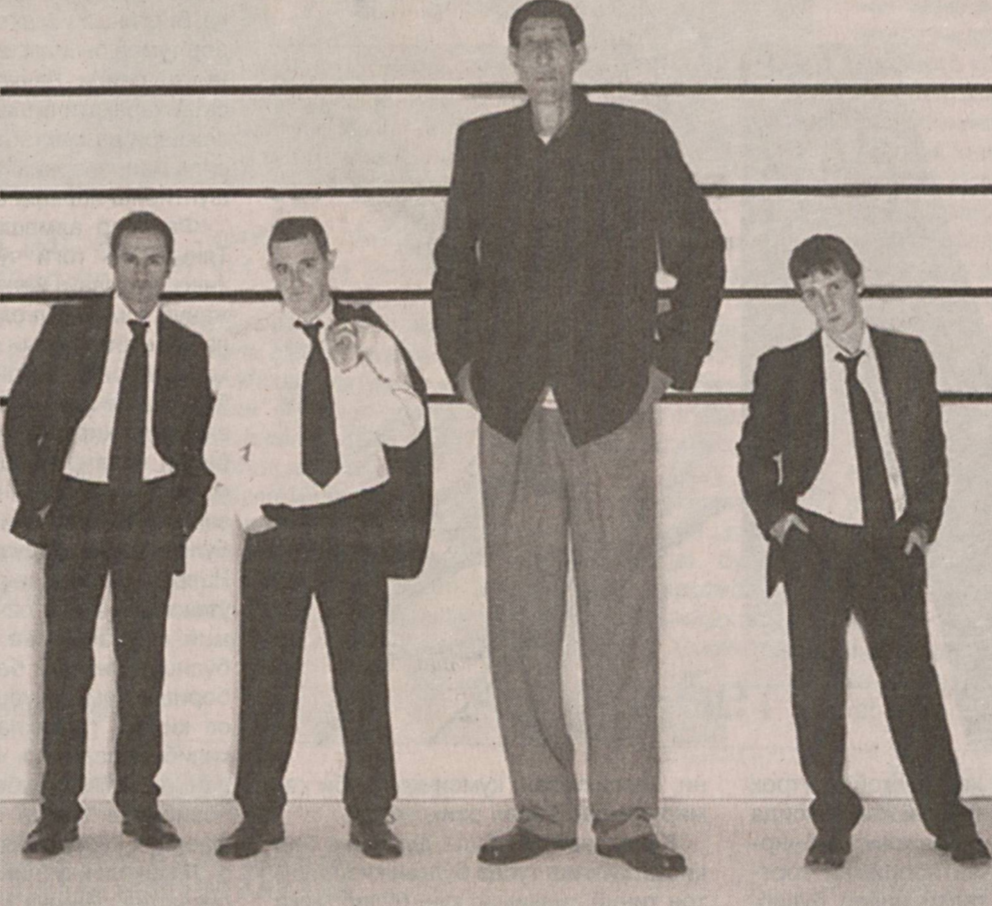
Дарозлик

кимга кўрк, кимга ҳавас

Зафар МУХАММАД

Қадимги грек манбаларида девқомат Орест ҳақида алоҳида сўз боради. Айтишларича, дафн олдида унинг ўлчамлари олинган. Ушундан Орестнинг бўйи уч метрдан ошқилиги, ўзи эса ниҳоятда гўштор бўлгани қайд этилади. Қолаверса, император Август даврида ҳам шунга ўхшаш воқеа юз берган. Саллюстия бунда тер тўкаётган куллар қоя ичида икита улкан дахма борлигини, кимдир уларни атайин яшириб қўйганини пайқаб қолишди. Қабрлар кўздан кечирилгач, у ерда бир замонлар ана шу боғни жон-жаҳди билан қўриқлаган Скундилла ва Позео исмили дарозлар мангуга қўним тоғани маълум бўлади. Уларнинг бўйи салкам 3 метр бўлиб, кўринишдан кўпол ва қўрқинчли бўлган эмиш. Шунданми унга чиққан ўғриллар ҳам боққа киришга журъат этолмаган. Ҳатто, боғ қоровуллари вафот этгач ҳам бу ерга ҳеч ким яқин йўлломмаган экан.

Кадимги грек манбаларида девқомат Орест ҳақида алоҳида сўз боради. Айтишларича, дафн олдида унинг ўлчамлари олинган. Ушундан Орестнинг бўйи уч метрдан ошқилиги, ўзи эса ниҳоятда гўштор бўлгани қайд этилади. Қолаверса, император Август даврида ҳам шунга ўхшаш воқеа юз берган. Саллюстия бунда тер тўкаётган куллар қоя ичида икита улкан дахма борлигини, кимдир уларни атайин яшириб қўйганини пайқаб қолишди. Қабрлар кўздан кечирилгач, у ерда бир замонлар ана шу боғни жон-жаҳди билан қўриқлаган Скундилла ва Позео исмили дарозлар мангуга қўним тоғани маълум бўлади. Уларнинг бўйи салкам 3 метр бўлиб, кўринишдан кўпол ва қўрқинчли бўлган эмиш. Шунданми унга чиққан ўғриллар ҳам боққа киришга журъат этолмаган. Ҳатто, боғ қоровуллари вафот этгач ҳам бу ерга ҳеч ким яқин йўлломмаган экан.

дия қирол Евгенийнинг хузурига бўйи 3 метру 50 сантиметрли дароз йигитни олиб келишди. Бироқ, йигитнинг ранги докадек оқлигини, юзида касаллик қизилчалари борлигини сезган қирол ўз аломатиға олишни истамади. У сарой аҳлининг бирор юқумли касалликка чалинишини хоҳламагани учун ҳам шундай йўл тутган кўринади. Замонамиз шифокорларининг гапига қараганда, ҳаддан ташқари дарозлик инсонни заифлаштиради экан. Энг ёмони, дарозларнинг умри жуда қисқа бўлиши кузатишган. Аксарият баҳайбат инсонларда гипопиз функцияси бузилгани боис, уларнинг миясиди турли ўзгаришлар рўй бераркан. Хусусан, бўй билан боғлиқ ўсиш гормонлари ўрта бўйли инсонларга қараганда кўпроқ ишлаб чиқариларкан. Натижада, уларнинг бўйи шунинг ҳисобига ўсишда давом этаверади. Кўпинча эркаклар орасида дарозлик белгилари 9-10 ёшида ёки жинсий ривожланиш даврида кўзга ташланаркан. Бунга 1761 йили Ирландияда туғилган Чарльз О'Брайен яққол мисол бўла олади. У 17 ёшга тўлганида бўйи 2 метру 54 сантиметргача етди. Шундан сўнг, ўсишдан батамом тўхтади. О'Брайеннинг скелети ҳозирда Дублиндаги Қироллик тиббиёт коллежи музейида сақлаб келинаётган экан. Албатта, башарият тарихида баҳайбат одамлар кўп бўлган. Шу боис, уларнинг ўлчамлари борасида ҳам айрим чалқашликлар борлиги эҳтимолдан холи эмас. Бироқ, XX-XXI асрда яшаган дарозларнинг бўй-бастиниқ кўрсатилганига шубҳа қилмасан ҳам бўлади. Негаки, шифокорлар уларни синчиклаб, ҳар бир миллиметригача ўлчашган. Қолаверса, замонавий асбоб-ускуналар камдан-кам ҳолларда адашиши сир эмас.

нислик Радхуан Чарбининг бўйи 2 метр 35 сантиметргача етган. Хитойлик Бао Сишунь эса Гиннеснинг рекордлар китобига киритилган. У 2005, 2006, 2007 ва 2008 йилларда дунёнинг энг дароз кишиси дея тан олинган. Унинг ўлчамлари 2 метру 36 сантиметрли ташкил қилади. Баонинг айтишича, у болаликдан буйдор бўлмаган. 15 ёшга кирганида унинг бўйи 189 сантиметр атрофида эди. Фақат 16 ёшидан бошлаб у шиддат билан ўса бошлади. Бао баскетбол бўйича чемпион бўлиш орзусига эришолмагач, ҳозирда жонажон қишлоғида чўпонлик қилиб келмоқда. У 56 ёшга тўлган кунини ўзидан 28 ёш кичик аёлга уйланиб, ундан ўғил кўришга ҳам улгурди. 2007 йили 37 ёшли украинлик Леонид Стадник расман дунёнинг энг дароз одами дея эътироф этилган эди. Ушундан унинг бўй ўлчамлари 2 метр 57 сантиметр дея қайд этилган. Бироқ, шундан кейин дароз рекордини янгилашни хоҳламайди. Гап шундаки, Гиннес рекордлари китоби маъмурияти бўй ўлчаш борасида янги шартлар киритади. Унга кўра, мутахассислар Леониднинг бўйини кунига уч маҳал ўлчалари лозим эди. Табиийки, бу дарозга ёқмайди ва рекордсменлик рутбаси яна Бао Сишунинг қўлига ўтади. Маълумки, кун давомида инсоннинг бўйи ҳам ўсади, ҳам чўқади. Масалан, эрталаб бўйимиз 1-3 сантиметргача, кечқурун эса яна шунча-

ДУНЁДАН ДАРАКЛАР

Қобулда осуда ҳаёт

Қобул шаба кунини ўтказилган парламент сайловларидан сўнг яна осуда ҳаёт тарзига қайтмоқда.

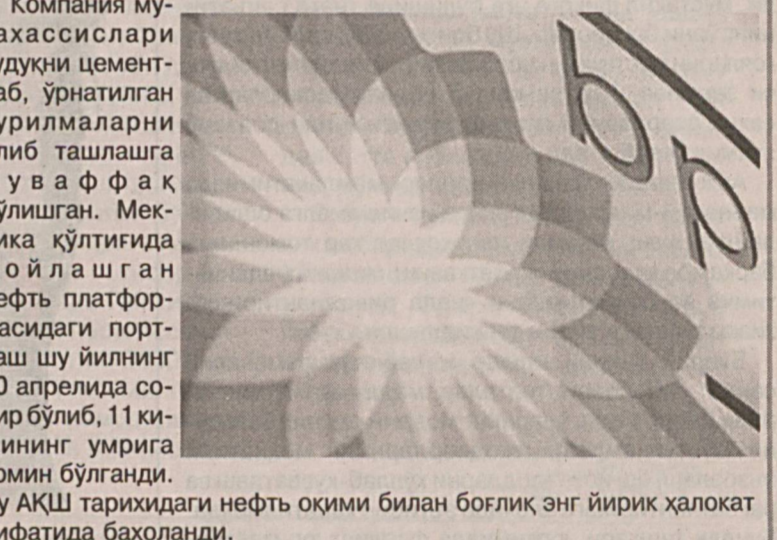
Янги мурожаат ва талаб

Жанубий Корея КХДРга кўрсатилаётган инсонпарварлик ёрдами тўла ҳажмда қайта тиклаши мумкин.

5 ой ўтгач ёпилди

ВР компаниясининг Мексика қўлтиғида жойлашган авария ҳолатидаги нефть қудуғи тўла ёпилди.

Муқобил вариант

Германиянинг Фрайбург шаҳрида антиқа турар-жой бинолари қурила бошлади.

Линзалар қайтарилди

АҚШнинг "Johnson & Johnson" компанияси 9.0 радиусли 1 Day Acuvue (нарафилкон А) контакт линзаларини сотувдан қайтариб олмоқчи.

Интернет хабарлари асосида тайёрланди

